

předpis Šu 319 tr. ř., rozsudek je zmatečným dle čís. 6 Šu 344 tr. ř. Proto bylo dle Šu 348 tr. ř. napadený rozsudek, pokud jest zmatkem stížen, to jest ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy, a následkem toho i ve výroku o trestu stěžovatelově a výrocích s tím souvisejících zrušiti.

Čís. 1974.

Skutková podstata Šu 312 tr. zák. po subjektivní stránce předpokládá vědomí pachatelovo o vrchnostenské povaze osoby, k níž se jeho projev nebo skutek vztahuje, jakož i o tom, že osoba ta vykonává v této době svůj úřad (službu nebo vrchnostenský příkaz).

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Čin byl vykonán před zástupcem, byl-li náhodou větší, třebas ne veliký počet lidí v takovém místním poměru ke skutku, že skutek ten mohl býti kýmkoliv z nich postřehnout.

Tři osoby současně přítomné zástupem (shromážděním) nejsou.

(Rozh. ze dne 6. května 1925, Zm I 120/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaného a státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 2. ledna 1925, pokud jím obžalovaný Vilém P. byl uznán vinným přestupkem podle Šu 312 tr. zák., pokud se týče sprostěn podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek první stolice jest napaden zmatečnými stížnostmi obžalovaného ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem Šu 312 tr. zák. a zmatečnými stížnostmi veřejného obžalobce ve výroku, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přečin Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Obě stížnosti uplatňují zmatečný důvod čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. Oběma dlužno přiznati oprávnění. Právním statkem, v Šu 312 tr. zák. chráněným, jest vážnost, již jest vrchnosti u obyvatelstva zapotřebí ku zdárnému plnění její úkolů. Vážnost obyvatelstva vůči vrchnosti jest dle předpokladů zákona porušena urážkou osob, v Šu 68 tr. zák. jmenovaných, v době, kdy konají svůj úřad, svou službu nebo vykonávají zvláštní příkaz vrchnostenský. Proti zákazu takových urážek jedná po rozumu Šu 238 tr. zák. jen, kdož si jest vědom, že jde při urážlivém projevu nebo činu o osobu, zákonným zákazem co do vrchnostenské povahy a co do účelu současného jednání jejího naznačenou. Proto předpokládá skutková podstata přestupku Šu 312 tr. zák. po subjektivní stránce vědomí pachatelovo o vrchnostenské povaze osoby, k níž se projev nebo skutek jeho vztahuje, jakož i o tom, že osoba ta vykonává v této době svůj úřad, svoji službu nebo vrchnostenský příkaz. Tento subjektivní předpoklad není — jak stížnost obža-

lovaného právem namítá — v napadeném rozsudku zjištěn, ač bylo zvláštních úvah a výslovného zjištění této složky skutku třeba tím více, že se obžalovaný dle příslušných, rozhodovacích důvodů první stolice naprosto opomenutých záznamů hájil tím, že svědka L-e, jejž urazil, od dřívějšíka neznal a že nevěděl, že svědek byl ve službě, protože seděl s více lidmi v zahradě u strážní budky. Při nedostatku vědomí, obžalovaným popřené, zakládal by skutek jeho toliko přestupek §u 496 tr. zák., soukromé obžalobě přikázaný. Podřaduje-li napadený rozsudek bez zjištění zmíněného subjektivního předpokladu skutek, toliko veřejným obžalobcem stíhaný, pod ustanovení §u 312 tr. zák., uvažuje o něm s hlediska zákona, který se po případě k němu nevztahuje, a jest v této části zmatečným dle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř.

Rozsudek první stolice odmítá podřazení zjištěného projevu pod ustanovení §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky z důvodu, že není dána zákonná známka veřejnosti po rozumu §u 39 čís. 2 téhož zákona. Zástupem — ostatní způsoby veřejného páchaní skutku nepřicházejí v úvahu — nelze prý rozuměti počet několika málo osob (asi 7 až 10), nýbrž jest jí pouze mnohem větší počet lidí. Právem namítá stížnost veřejného obžalobce, že se tento názor nalézacího soudu příčí správnému výkladu zákona. Z toho, že zákon na ochranu republiky rozeznává mezi dvěma osobami, více lidmi nebo více lidí a veřejností, plyne toliko, že tři osoby současně přítomné zástupem (shromážděním) nejsou. Jinak ale není v zákoně pojem zástupu (shromáždění) co do počtu současně přítomných osob vymezen ani po hranici spodní. Dlužno jej vymeziti dle mluvy obecné. Tato označuje slovem zástup povšechně větší počet lidí náhodou současně na témže místě přítomných. Významu přítomnosti značného, velikého, nesmírného počtu lidí nabývá slovo zástup i v obecné mluvě teprve připojením přídavného jména k tomu poukazujícího. Hledíc k tomu, že důvodem trestnosti (vyšší trestnosti) určitých skutků, zákonem na ochranu republiky stíhaných, jsou-li páčány veřejně, jest zvýšené nebezpečí, hrozící právnímu řádu tím, že skutek mohl větším počtem lidí býti postřehnout, a takto na jejich mysl ve směru protiprávním účinkovati, nutno dojíti k závěru, že skutek jest po rozumu tohoto zákona vykonán před zástupem, byl-li náhodou větší, třebaž ne veliký počet lidí v takovém místním poměru ke skutku, že tento mohl kýmkoliv z nich býti postřehnout. Dle skutkových zjištění nalézacího soudu bylo na místě činu v bezprostřední blízkosti obžalovaného v době projevu přítomno deset osob, tam vyjmenovaných, a zřejmě předpokládá rozsudek dále, že projev mohl býti slyšen též jednotlivými osobami, které šly v této době po silnici okolo místa činu, nehledě k hostům v blízké hostinské zahradě, o nichž rozsudek patrně předpokládá, že nemohli slyšeti slova obžalovaného, a k svědkům Janu K-ovi, Josefu S-ovi a Augustině S-ové, o nichž rozsudek na tomto místě rozhodovacích důvodů se nezmiňuje. Současná přítomnost desíti osob rovná se většímu počtu lidí a naplňuje, jelikož mohl, jak zjištěno, každý z nich projev slyšeti, pojem zástupu. Opačný názor nalézacího soudu příčí se správnému výkladu tohoto zákonného pojmu, takže sprostňující výrok, k němuž byl nalézací soud tímto názorem veden, je stížen zmatkem čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř.